VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 243)**

z dnia 21 listopada 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 243)

21 listopada 2018 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Jana Dziedziczaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

I. informację na temat stanu negocjacji międzynarodowych dotyczących Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu,

II. informację na temat stanowiska Unii Europejskiej oraz stanowiska Polski na 24. sesję konferencji stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu
(COP 24), która odbędzie się w grudniu 2018 r. w Katowicach.

W posiedzeniu udział wzięli: **Michał Kurtyka** sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, pełnomocnik rządu ds. prezydencji COP24 wraz ze współpracownikami, **Sławomir Mazurek** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Waldemar Łagoda** zastępca dyrektora Departamentu Energetyki i Ciepłownictwa w Ministerstwie Energii, **Ewelina Augustyniak** główny specjalista w Departamencie Spraw Międzynarodowych w Ministerstwie Energii, **Paweł Banaś** główny specjalista w Departamencie Gospodarki Morskiej w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, **Ewa Florkiewicz** radca ministra w Departamencie Ekonomicznym w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, **Natalia Ścięgosz** główny specjalista w Biurze Obsługi Pełnomocnika Rządu ds. Strategicznej Infrastruktury Energetycznej w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju, **Mariusz Cichomski** dyrektor Departamentu Porządku Publicznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, **insp. Maciej Nestoruk** p.o. dyrektora Głównego Sztabu Policji w Komendzie Głównej Policji, **nadinsp. Andrzej Szymczyk** pierwszy zastępca Komendanta Głównego Policji, **nadinsp. Dariusz Augustyniak** zastępca Komendanta Głównego Policji, **płk SG Mariusz Marchlewicz** zastępca szefa Sztabu Komendanta Głównego Straży Granicznej, **ppłk SOP Robert Świątek** dyrektor Zarządu V w Służbie Ochrony Państwa, **Mirosław Sałata** doradca techniczny w Najwyższej Izbie Kontroli, B**ogusław Sonik** poseł do Parlamentu Europejskiego, **Paweł Kamiński** z Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Paweł Witecki** i **Artur Zaniewski** – z sekretariatu Komisji w BSM.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam kworum. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, państwa ministrów, panów oficerów i towarzyszące im osoby. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Wobec tego stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny.

Szanowni państwo, chciałbym zgłosić wniosek, abyśmy wspólnie rozpatrzyli trzy informacje wymienione w dzisiejszym porządku dziennym i abyśmy przeprowadzili łączną dyskusję dotyczącą informacji. Czy jest sprzeciw wobec takiego wniosku? Nie widzę. Dziękuję. W takim razie przechodzimy do rozpatrzenia informacji na temat stanu negocjacji. Jeśli państwo się zgodzą, z racji obecności pana ministra Kurtyki, zamienilibyśmy kolejność. Nie widzę sprzeciwu. Prosiłbym o informację na temat stanu negocjacji międzynarodowych dotyczących Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. Referuje pełnomocnik rządu ds. prezydencji COP24, sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, pan Michał Kurtyka. Proszę uprzejmie, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, pełnomocnik rządu ds. prezydencji COP24 Michał Kurtyka:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo serdecznie dziękuję za możliwość przedstawienia przed Komisją stanu przygotowań i negocjacji w przededniu szczytu COP24 w Katowicach. Jak państwo doskonale wiedzą, impreza jest ogromnej skali. W dniach 12-14 grudnia będziemy gościć w Polsce prawie 26 tys., osób, to znaczy ponad 26 tys. osób, bo tyle już się zarejestrowało, na sesji konferencji stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. To jest dwudziesta czwarta sesja, stąd skrót COP24. Jest to największa konferencja ONZ, jedno z największych wydarzeń globalnych, a na pewno największe wydarzenie klimatyczne od porozumienia w Paryżu. Polska po raz czwarty będzie przewodniczyć pracom konferencji stron, a po raz trzeci będzie gościć to wydarzenie. Przypomnę, że poprzednie konferencje zorganizowane w Polsce to COP14 w 2008 r. oraz COP19 w 2013 r. w Warszawie.

To spotkanie rozpoczniemy w sposób oficjalny 3 grudnia, kiedy został zwołany szczyt liderów pod auspicjami prezydenta RP Andrzeja Dudy, w którym swój udział potwierdziło wielu światowych przywódców, oczywiście sekretarz generalny ONZ António Guterres. Będzie to okazja do nadania politycznego impulsu dla sukcesu COP24.

Zasadniczym celem polskiej prezydencji na COP24 będzie przyjęcie decyzji zapewniającej pełne wdrożenie porozumienia paryskiego, a zatem tak zwanego pakietu implementacyjnego. W języku negocjatorów to funkcjonuje jako *Paris Agreement Work Programme*. Czasem skrótowo nazywane jest Katowice Rulebook, po polsku tłumaczone jako reguły katowickie.

Ambicją polskiej prezydencji jest przyjęcie takich reguł i narzędzi, które stworzą rozwiązanie systemowe dla całego świata, zastępujące punktowe dyskusje na temat fragmentarycznych celów i pozwalające na całościowe podejście do wszystkich obszarów objętych tą problematyką, nie tylko emisji, ale również pochłaniania bilansującego te emisje, jak również kwestii finansów oraz działań dostosowujących gospodarki i państwa do spodziewanych zmian w przyszłości. To są tak zwane działania adaptacyjne.

Mam nadzieję, że sukcesem Katowic może się okazać wypracowanie postępu w tych mechanizmach, stworzenie reguł globalnych. W tym kontekście Katowice mogą zaistnieć na mapie światowej polityki klimatycznej jako następca Kioto i Paryża, kiedy miały miejsce przełomowe rozstrzygnięcia. Z tego powodu Katowice mogą, jeżeli strony tak zadecydują, być bardzo istotnym spotkaniem.

Oprócz reguł katowickich będziemy mieć szereg wydarzeń wysokiego szczebla, będziemy mieć dialog ministerialny na temat finansowania klimatycznego. Przypomnę Wysokiej Komisji, że jest to również dialog państw rozwiniętych i rozwijających się na temat zrealizowania postulatu krajów rozwijających się o wsparcie dla nich. Takie zobowiązanie zostało podjęte w 2009 r. w Kopenhadze, kiedy państwa bogate, północy, umownej północy, z punktu widzenia słownika nazywamy je państwami rozwiniętymi, zobowiązały się do wsparcia w kwocie 100 mld dolarów rocznie do 2020 r. państw rozwijających się.

Drugim wydarzeniem, mającym na celu wspólną refleksję stron nad tym, czy strony uważają, że są w stanie osiągnąć cele porozumienia paryskiego, jest dialog Talanoa. To jest moment, kiedy wszystkie państwa przedstawiają swoje wkłady do porozumienia paryskiego i dyskutują na temat tego, do jakiego stopnia te wkłady są ze sobą wzajemnie spójne i tworzą całość, która pozwoli planecie zrealizować cele porozumienia paryskiego. Oczywiście dla Polski będzie to okazja do uwypuklenia naszego pozytywnego wkładu w ochronę klimatu, podkreślając skalę, znaczenie i skuteczność krajowych polityk. Myślę, że jest to również bardzo ciekawe miejsce, żeby uwypuklić istniejące działania w obszarze czy to czystego powietrza, czy elektromobilności, czy wreszcie w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej.

Chcielibyśmy, aby dyskusja, która będzie się toczyła, była podzielona na dwie fazy. Pierwsza faza techniczna, dla negocjatorów, to jest kilka tysięcy osób, które dzisiaj pracują nad projektem dokumentu, który w wyniku ostatniego półrocza prac został zredukowany z wielu tysięcy stron różnych propozycji do trzystu stron, nad którymi będziemy pracować w Katowicach. To jest pierwszy tydzień. Natomiast na drugi tydzień spodzie-

wamy się prawie dwustu delegacji ministrów odpowiedzialnych za sprawy klimatyczne w Katowicach i w ich gronie chcielibyśmy sfinalizować pracę nad regułami katowickimi.

Polska prezydencja chciałaby skupić swój przekaz na trzech kluczowych tematach. Pierwszy to jest kwestia technologii. Chcielibyśmy pokazać, że istnieją przyjazne klimatowi nowoczesne rozwiązania technologiczne, takie jak na przykład elektromobilność, które pozwalają jednocześnie na zrealizowanie kilku celów. Po pierwsze zrównoważony rozwój miast, ograniczenie zanieczyszczeń, w tym wypadku czyste powietrze, ale również mają istotny komponent klimatyczny, jeżeli chodzi o ochronę klimatu, bo pozwalają ograniczyć emisję, a w szczególności emisję tlenków azotu, które są szczególnie istotne z punktu widzenia gazów cieplarnianych. To również szansa na nowoczesne miejsca pracy. Z tego powodu Polska przedstawiła na forum globalnym propozycję deklaracji – *Driving Change Together Partnership* – katowicka deklaracja elektromobilności. Taka deklaracja została przez nas przygotowana wspólnie z partnerami z Wielkiej Brytanii. Chcielibyśmy w ramach tej deklaracji zaproponować z jednej strony powstawanie na całym świecie partnerstw pomiędzy krajami rozwijającymi się i rozwiniętymi, a konkretnie pomiędzy miastami, regionami, żeby łączyć w ten sposób te państwa i dzięki temu przyczyniać się do takiego żabiego skoku, przeskoczenia pewnej bariery technologicznej, jaka dzisiaj dotyka wiele państw uboższego południa albo krajów rozwijających się, które bardzo szybko się urbanizują i w nich bardzo trudno wyobrazić sobie kontynuację realizacji dotychczasowych trendów, z tego powodu ta zmiana technologiczna, ale również zmiana organizacyjna modelu transportu jest niezbędna.

Driving Change Together Partnership będzie również deklinowane w postaci corocznego forum. To forum będzie zaczepione w światowej polityce klimatycznej pod procesem UNF Triple C i będzie dla nas okazją również do tego, żeby budować przywództwo Polski, jeżeli chodzi o tę nową technologię w kontekście międzynarodowym. To jest oczywiście technologia, która się wyłania, która idzie bardzo szybko, która się bardzo szybko rozwija, natomiast szansą dla Polski jest fakt, że bardzo wiele jest jeszcze do zbudowania, do rozwiązania różnego typu dylematów. Dzisiaj rysuje się wiarygodna hipoteza co do tego, że elektromobilność upowszechni się i w związku z tym za nią powstanie cały szereg przemysłów, cały szereg rozwiązań, cały szereg przedsiębiorstw, w stosunku do których Polska może pretendować do istotnej roli w kontekście nie tylko europejskim, ale również światowym. Chcielibyśmy w związku z tym, żeby takie forum odbyło się w przyszłym roku pod auspicjami Polski i w naszym kraju.

Kolejnym bardzo ważnym elementem, który chcemy podkreślić w ramach polskiej prezydencji, jest kwestia człowieka, to znaczy prowadzenia zmian wspólnie z ludźmi, nie wstawiania zmian wbrew ludziom, ale prowadzenie ich w dialogu, w symbiozie, w taki sposób, aby solidarna i sprawiedliwa transformacja regionów i sektorów przemysłowych była z korzyścią dla państw, dla tych regionów, ale też dla zamieszkujących ludzi. Myślę, że w tym kontekście symboliczny jest fakt, że organizujemy konferencję COP24 w Katowicach. To jest miasto, które jest stolicą regionu, gdzie wykuwa się jedna ósma polskiego PKB. To jest również region, który przeszedł w ciągu ostatnich dziesięcioleci ogromną zmianę, przeszedł z zapóźnienia, z lekceważenia charakterystycznego dla epoki PRL-owskiej, problematyki środowiskowej w kierunku coraz większej atencji dla tej problematyki. Wiele jeszcze jest niewątpliwie do zrobienia, ale staramy się, a sam fakt, że 40% powierzchni miasta, jakim są Katowice, to są tereny zielone, świadczy już o tym, że region bardzo intensywnie o tym myśli.

W tym kontekście pan prezydent Andrzej Duda zaproponował przywódcom deklarację na temat sprawiedliwej transformacji pod hasłem *Solidarity and Just Transition Silesia Declaration*, czyli deklaracja solidarnej i sprawiedliwej transformacji, która pozwoli ochronić klimat, przy jednoczesnym utrzymaniu rozwoju gospodarczego i miejsc pracy. Ta deklaracja jest o tyle bardziej symboliczna, że nawiązuje również do idei solidarności. To jest typowo polska wartość, która na arenie międzynarodowej jest rozpoznawalna, Polska kojarzy się z solidarnością i fakt, że organizujemy po raz trzeci COP na terenie naszego kraju, jest również okazją do pokazania, że potrafimy myśleć solidarnie z całym światem, potrafimy tę solidarność w wymiarze nie tylko krajowym, co udowodniliśmy

w latach 80., ale również, w wymiarze międzynarodowym w latach dwutysięcznych przejawiać.

Kolejnym elementem, który chcemy wnieść jako Polska do tej dyskusji, jest kwestia przyrody, to znaczy podkreślenie wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej jako elementu neutralności klimatycznej, uwypuklenie roli pochłaniaczy emisji, zarówno jeśli chodzi o lasy, jak i rolnictwo. Będziemy mieli na tym COP po raz pierwszy ciekawą dyskusję, zakrojoną na tak szeroką skalę, jeżeli chodzi o problematykę rolnictwa. Chcielibyśmy również uwypuklić synergiczne spojrzenie na trzy konwencje. Tu mój kolega, pan minister Mazurek, na pewno będzie mógł ten wątek rozwinąć. Pan minister był na COP-ie bioróżnorodności w Egipcie i wspólnie pracujemy nad tym, żeby te problematyki wybrzmiały pomiędzy różnymi konwencjami ONZ.

Mając zatem przed sobą wyzwanie, jakim jest dwutygodniowa konferencja, jesteśmy do niego przygotowani, jeżeli chodzi o budowanie ciekawych, zachęcających, mam nadzieję, deklaracji, ciekawych przesłań, które z naszej strony będą płynęły. One są spójne z krajową polityką w tym zakresie, oczywiście z rządowym programem dotyczącym czystego powietrza, z planem rozwoju elektromobilności, z działaniami nakierowanymi na zwiększenie lesistości Polski.

Podsumowując, to jest dla nas szansa na to, żebyśmy się pokazali jako lider zaangażowany w kreowanie globalnej polityki klimatycznej, jak również naszych osiągnięć w zrównoważonej transformacji przemysłu i gospodarki w regionie. Pokazujemy również, że potrafimy być gospodarzem trudnej dyskusji, która będzie skupiała państwa nie tylko UE. Jak państwo wiedzą, UE ma ambicję do bycia globalnym liderem w tym zakresie, ale dyskusja będzie dotyczyła wszystkich państw na całym świecie. W tym kontekście Polska potrafi rozumieć również aspiracje krajów rozwijających się, które są, mówiąc skrótowo, na dorobku. Polska też tę drogę przechodziła i w dalszym ciągu przechodzi. Rozumiemy te kraje, rozumiemy również kraje, które mają znaczący udział paliw kopalnych w ich miksach energetycznych, rozumiemy wyzwania urbanizacji, rozumiemy wyzwania transportowe. Dzięki temu potrafimy nawiązać dialog z bardzo wieloma uczestnikami tego procesu. Wydaje mi się, że fakt, że Polska będzie gościła COP24 w Katowicach, będzie okazją do tego, żeby wszystkie te strony mogły osiągnąć wspólnie sukces, osiągnąć porozumienie. W ostatecznym rozrachunku to porozumienie jest w rękach stron. To jest proces, który jest prowadzony przez strony. Sto dziewięćdziesiąt pięć państw świata będzie się musiało na samym końcu zgodzić. Polska prezydencja ma stworzyć do tego warunki, niemniej jednak to nie my możemy suwerennym państwom w jakikolwiek sposób coś nakazać. To w ich rękach leży sukces Katowic. Mam nadzieję, że z tej szansy wspólnie skorzystamy.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze, za niezwykle bogatą merytorycznie wypowiedź. Przechodzimy do rozpatrzenia informacji na temat stanowiska UE oraz stanowiska Polski na dwudziestą czwartą sesję konferencji stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu COP24, która odbędzie się w grudniu 2018 r. w Katowicach. Informacje przedstawi, jak sądzę, również znakomicie przygotowany, pan minister Sławomir Mazurek, podsekretarz stanu w MŚ. Mimo tego, że jesteśmy przyzwyczajeni do znakomitych prezentacji w wykonaniu pana ministra, z przyczyn technicznych prosimy o radykalne skrócenie pana wypowiedzi. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Sławomir Mazurek:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o udział przedstawiciela Polski, jeśli chodzi też o zespół przedstawiciela Polski, będziemy reprezentować kraj zarówno na szczeblu negocjacyjnym, jak i politycznym w UE, a także w UNFCCC, czyli w protokole z Kioto, w porozumieniu paryskim, w którym jesteśmy stroną, jako Polska. Jako aktywny uczestnik unijnej koordynacji, a także dialogów politycznych, delegacja będzie aktywnie współkształtować stanowisko UE, jej taktykę negocjacyjną, a także dbać o zapewnienie naszej trwałej obecności w najbardziej znaczących gremiach zarówno UE, jak i instytucji konwencji. Zespół będzie brać udział we wszystkich formalnych i nieformalnych spotkaniach grupy regionalnych państw Europy Wschodniej,

będziemy też przedstawiać ważne dla Polski kwestie, będziemy dążyć do jak najkorzystniejszych zagadnień, tak aby zatroszczyć się o nasze interesy.

Jedną z form promocji polskich regionów będą wystawy prezentujące nasze dokonania z zakresu ochrony środowiska, a także transformacji gospodarczej. Polski pawilon organizowany przez Lasy Państwowe będzie gościł liczne konferencje i spotkania organizowane zarówno przez ministerstwo, jak i inne sektory gospodarki. W zakresie stanowiska UE chcę powiedzieć, że zostało ono uzgodnione na Radzie z udziałem ministrów środowiska, gdzie zadbaliśmy o to, aby to stanowisko nie ferowało kolejnych ambicji, tak abyśmy mogli w ramach tego, co już robimy w UE, nie zniechęcić krajów rozwijających się do powstrzymania się w dalszym konsekwentnym działaniu na rzecz tego, co udało nam się osiągnąć w Paryżu, czyli że mieliśmy komplet wszystkich krajów i mogliśmy wspólnie podejmować zobowiązania. To jest sukces Paryża. Chcemy go utrzymać i jednocześnie zaznaczyć to, co udało nam się osiągnąć w Paryżu, mówię tu szczególnie o art. 5, czyli kwestii uwzględnienia naturalnych systemów pochłaniania dwutlenku węgla. Myślę, że to jest bardzo istotne. Co do zakresu stanowiska UE, ono na pewno jest ukierunkowane na to, aby osiągnąć to, o czym też mówił mój przedmówca, w zakresie otrzymania spójnego *Rule Book* i tego, co pozwoli nam implementować tę ważną konwencję, jaką jest porozumienie paryskie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Bardzo dziękuję panu ministrowi za zwięzłą wypowiedź. Otwieram dyskusję. Czy są głosy państwa posłów? Nie widzę. W takim razie zamykam dyskusję. Bardzo dziękuję panom ministrom za przygotowanie i przedstawienie informacji, dziękuję osobom towarzyszącym, panom oficerom. Jednocześnie przepraszam za te wszystkie niedogodności techniczne niezwiązane z pracą naszej Komisji, ale ze sprawami wyższymi, z pracami parlamentu. Serdecznie dziękuję i na tym zamykam rozpatrywanie punktów dzisiejszego posiedzenia. Pan minister Bochenek został wezwany do Kancelarii Premiera. Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji.